

Huber Péter: A Pál-i hagyaték.

Két legyet szeretnék elintézni egy csapással jelen írásomban.

Az első, a fontosabb, ki indítója a vallás kritikusok és sajnos nagy számú teológus, kikről alkotott véleményem leírását inkább mellőzném, azon nézete, hogy a legrégebbi hiteles keresztény források Pálnak a hitelesnek elfogadott hét levele. Bár nem osztom véleményüket, mert szerintem az evangéliumok, legalábbis azok egy ősbib formája megelőzi azokat, de mi van ha mégis alapon szeretném ki elemezni e hét levelet.

Az, hogy a tizenháromból, mely levelek hitelesek és melyek nem sajnos az enyémnél sokkal jobb ógörög ismeretet igényel, így én csak kullogni tudok utánuk és el kell fogadnom hogy tényleg csak az alábbi hét hiteles:

Pál levele a galatákhoz

Pál első levele a thesszaloniakhoz

Pál első levele a korinthosziakhoz

Pál levele a rómaiakhoz

Pál második levele a korinthosziakhoz

Pál levele a philippibeliekhez

Pál levele Filemonhoz

E levelek keletkezésének időpontja 50-62-re tehető

Mivel a fentiek hitelességében abszolút konszenzus van ki szeretném elemezni mit is lehet belőlük megtudni:

Jézusról

A tanítványokról

A Jézus családjáról

A kereszténységről

és legvégül magáról Pálról.

Az első pont elemzését úgy végzem, hogy vele egyúttal a második legyet is leüssöm. A valláskritikusok egyik kedvenc témája ugyanis az az állítás, hogy Pál Jézus képe nem egyezik az evangéliumokéval. Hogy a Pál Jézusa nem egy földön élő hús vér ember, hanem egy mitikus valahol a mennyben lévő fosszília. Ez a gondolat nem új, számtalanszor bele botlottam már de most csak a legutolsó kezembe kerültre (<https://kimentimegjezust.com/2019/04/03/17-mit-mond-pal-jezusrol/>) hivatkozom. E kritikusok fő cselekedete nem az hogy a leirtak helytelenségét támadják, hanem arról írnak liturgiát, hogy még mi minden mást kellett volna Pálnak szerintük írnia. Nem veszik figyelembe, hogy ezek nem történelmi, életrajzi művek, hanem közönséges levelek napi aktuális kérdésekről, és a címzettek általa alapított gyülekezetek, ahol elegendő ideje volt elmondania mindazt amit kritikusaink hiányolnak, mindazt amit Jeruzsálemben Pétertől, vagy Antiokijában Barnabástól halhatott. Kérdem én a kedves kritikustól, hogy szerinte az MSZMP fővárosi központjából a megyei központokhoz intézet levelek hány százaléka említi az Auróra cirkálót, a nagy októberi forradalmat, Lenint és társait. Mivel mindenki abból indult ki, hogy ezek közismert tények szerintem elenyésző a nullához konvergáló kell legyen ez a szám.

Jézusról

Hogy a fenn említett kritikának eleget tegyek pontokba szedem az evangéliumok Jézus ismertetését.

1. Gyermekség történet, nemzetiségi tábla. Testé lett.

Csak Máténál és Lukácsnál. (Szerintem ezek utólagos betoldások, de a nem hiteles Páli levélben is ez áll: „Se mesékkel és végehossza nélkül való nemzetségi táblázatokkal ne foglalkozzanak, a melyek inkább versengéseket támasztanak, mint Istenben való épülést a hit által.” (1Tim.1:4))

„Mikor pedig eljött az időnek teljessége, kibocsátotta Isten az ő Fiát, a ki asszonytól lett, a ki törvény alatt lett,” (Gal. 4:4)

„Az ő Fia felől, a ki Dávid magvából lett test szerint,” (Róm. 1:3)

„Azért mi ezentúl senkit sem ismerünk test szerint; sőt ha ismertük is Krisztust test szerint, de már többé nem ismerjük.” (2.Kor. 5:15)

„Hanem önmagát megüresíté, szolgálai formát vévén föl, emberekhez hasonlónak lévén; És mikor olyan állapotban találtatott mint ember, megalázta magát, engedelmes lévén haláláig, még pedig a keresztfának haláláig.” (Fil. 2:7-8)

2. Megkeresztelkedés a Jordánban, Keresztelő János.

A hét levél nem említi.

3 Jézus kiválaszt 12 tanítványt.

Lásd a tanítványokról szóló részt.

4. Jézus tanít, csodákat művel, Hegyi beszéd.

A Máté 17:20 („Jézus pedig monda nékik: A ti hitetlenségetek miatt. Mert bizony mondom néktek: Ha akkora hitetek volna, mint a mustármag, azt mondanátok ennek a hegynek: Menj innen amoda, és elmenne; és semmi sem volna lehetetlen néktek.”) ismeretét sejteti:

„És ha jövődöt tudok is mondani, és minden titkot és minden tudományt ismerek is; és ha egész hitem van is, úgyannyira, hogy hegyeket mozdíthatok ki helyökről, szeretet pedig nincsen én bennem, semmi vagyok.” (1.Kor. 13:2)

5 Jézus szeretet parancsa.

„Mert Krisztus Jézusban sem a körülmetélkedés nem ér semmit, sem a körülmetélkedetlenség, hanem a szeretet által munkálkodó hit.” (Gal. 5:6)

„Mert az egész törvény ez egy ígében teljesedik be: Szeresd felebarátodat, mint magadat.” (Gal. 5:14)

„Az atyafiúi szeretetről pedig nem is szükség írnom néktek: mert titeket Isten maga tanított meg arra, hogy egymást szeressétek;” (1.Thess 4:9)

„ Senkinek semmivel ne tartoztatok, hanem csak azzal, hogy egymást szeressétek; mert a ki szereti a felebarátját, a törvényt betöltötte.
Mert ez: Ne paráználkodjál, ne ölj, ne orozz, hamis tanubizonytságot ne szólj, ne kívánj, és ha valamely

más parancsolat van, ebben az ígében foglaltatik egybe: Szeressed felebarátodat mint temagadat. A szeret nem illeti gonoszsal a felebarátot. Annakokáért a törvénynek betöltése a szeretet.” (Rom. 13:8-10)

6 Úrvacsora.

„A hálaadásnak pohara, a melyet megáldunk, nem a Krisztus vérével való közösségünk-é? A kenyér, a melyet megszegünk, nem a Krisztus testével való közösségünk-é?” (1.Kor. 10:16)

„Mert én az Úrtól vettem, a mit néktek előtökbe is adtam: hogy az Úr Jézus azon az éjszakán, melyen elárultaték, vette a kenyeret,

És hálákat adván, megtörte és ezt monda: Vegyétek, egyétek! Ez az én testem, mely ti érettetek megtöretik; ezt cselekedjétek az én emlékezetemre.

Hasonlatosképen a pohárt is vette, minekutána vacsorált volna, ezt mondván: E pohár amaz új testamentom az én vérem által; ezt cselekedjétek, valamennyiszer isszátok az én emlékezetemre.

Mert valamennyiszer eszitek e kenyeret és isszátok e pohárt, az Úrnak halálát hirdessétek, a míg eljövend.

Azért a ki méltatlanul eszi e kenyeret, vagy issza az Úrnak poharát, vétkezik az Úr teste és vére ellen.

Próbálja meg azért az ember magát, és úgy egyék abból a kenyérből, és úgy igyék abból a pohárból,

Mert a ki méltatlanul eszik és iszik, ítéletet eszik és iszik magának, mivelhogy nem becsüli meg az Úrnak testét.” (1.Kor. 11:23-29)

7 Kereszthalál, megfeszítés.

„A ki adta önmagát a mi bűneinkért hogy kiszabadítson minket e jelenvaló gonosz világból, az Istennek és a mi Atyánknak akarata szerint.” (Gal. 1:4)

„Krisztussal együtt megfeszítetttem. Élek pedig többé nem én, hanem él bennem a Krisztus; a mely életet pedig most testben élek, az Isten Fiában való hitben élem, a ki szeretett engem és önmagát adta érettem.” (Gal. 2:20)

„Nem törölöm el az Isten kegyelmét; mert ha a törvény által van az igazság, tehát Krisztus ok nélkül halt meg.” (Gal. 2:21)

„Óh balgatag Galátziabeliek, kicsoda ígézett meg titeket, hogy ne engedelmeskedjétek az igazságnak, kiknek szemei előtt a Jézus Krisztus úgy íratott le, mintha ti köztetek feszítettett volna meg?” (Gal. 3:1)

„Krisztus váltott meg minket a törvény átkától, átokká levén érettünk; mert meg van írva: Átkozott minden, a ki fán függ:” (Gal. 3:13)

„Nékem pedig ne legyen másban dicsekedésem, hanem a mi Urunk Jézus Krisztus keresztségében, a ki által nékem megfeszítettett a világ, és én is a világnak.” (Gal. 6:14)

„A kik megölték az Úr Jézust is és a saját prófétáikat, és minket is üldöznek, és az Istennek nem tetszenek, és minden embernek ellenségei;” (1.Thess. 2:15)

„Mert nem haragra rendelt minket az Isten, hanem arra, hogy üdvösséget szerezzünk a mi Urunk Jézus Krisztus által,

A ki meghalt érettünk, hogy akár ébren vagyunk, akár aluszunk, együtt éljünk ő vele.” (1.Thess. 5:9-10)

„Vajjon részekre osztatott-é a Krisztus? Vajjon Pál feszítettett-é meg érettetek, vagy a Pál nevére kereszteltettetek-é meg?” (1.Kor. 1:13)

„Mert nem azért küldött engem a Krisztus, hogy kereszteljek, hanem hogy az evangéliomot hirdessem; de nem szólásban való bölcseséggel, hogy a Krisztus keresztsége hiábavaló ne legyen.

Mert a keresztről való beszéd bolondság ugyan azoknak, a kik elvesznek; de nekünk, kik megtartatunk, Istennek ereje.” (1.Kor. 1:17-18)

„Mi pedig Krisztust prédikáljuk, mint megfeszítettet, a zsidóknak ugyan botránkozást, a görögöknek pedig bolondságot;“ (1.Kor. 1:23)

„Mert nem végeztem, hogy egyébről tudjak ti köztetek, mint a Jézus Krisztusról, még pedig mint megfeszítettről.“ (1.Kor. 2:2)

„Melyet e világ fejedelmei közül senki sem ismert, mert ha megismerték volna, nem feszítették volna meg a dicsőség Urát.“ (1.Kor. 2:8)

„Mert azt adtam előtökbe főképen, a mit én is úgy vettem, hogy a Krisztus meghalt a mi bűneinkért az írások szerint;“ (1.Kor. 15:3)

„Mert Krisztus, mikor még erőtelenek valánk, a maga idejében meghalt a gonoszokért.“ (Róm. 5:6)

„Az Isten pedig a mi hozzánk való szerelmét abban mutatta meg, hogy mikor még bűnösök voltunk, Krisztus érettünk meghalt“. (Róm. 5:8)

„Mert ha, mikor ellenségei voltunk, megbékéltünk Istennel az ő Fiának halála által, sokkal inkább megtartatunk az ő élete által minekutána megbékéltünk vele.“ (Róm. 5:10)

„Avagy nem tudjátok-é, hogy a kik megkeresztelkedtünk Krisztus Jézusba, az ő halálába keresztelkedtünk meg?“ (Róm. 6:3)

„Mert ha az ő halálának hasonlatossága szerint vele egygyé lettünk, bizonyára feltámadásé szerint is azok leszünk.

Tudván azt, hogy a mi ó emberünk ő vele megfeszítettet, hogy megerőtelenüljön a bűnnek teste, hogy ezután ne szolgáljunk a bűnnek;“ (Róm. 6:5-6)

„Mert hogy meghalt, a bűnnek halt meg egyszer; hogy pedig él, az Istennek él.“ (Róm. 6:10)

„A ki az ő tulajdon Fiának nem kedvezett, hanem őt mindnyájunkért odaadta, mimódon ne ajándékozna vele együtt mindent minékünk?

Kicsoda az, a ki kárhoztat? Krisztus az, a ki meghalt, sőt a ki fel is támadott, a ki az Isten jobbján van, a ki esedezik is érettünk;“ (Róm. 8:32,24)

„De ha a te atyádfia az ételért megszorodik, akkor te nem szeretet szerint cselekszel. Ne veszítsd el azt a te ételleddel, a kiért Krisztus meghalt.“ (Róm. 14:15)

„Mert a mint bőséggel kijutott nékünk a Krisztus szenvedéseiből, úgy bőséges a mi vigasztalásunk is Krisztus által.“ (2.Kor. 1:5)

„Úgy vélekedvén, hogy ha egy meghalt mindenkiért, tehát mindazok meghaltak; és azért halt meg mindenkiért, hogy a kik élnek, ezután ne magoknak éljenek, hanem annak, a ki érettök meghalt és feltámasztatott.“ (2.Kor. 5:15)

„És mikor olyan állapotban találtatott mint ember, megalázta magát, engedelmes lévén halálig, még pedig a keresztfának haláláig.“ (Fil. 2:8)

„Mert sokan járnak másképen, kik felől sokszor mondtam néktek, most pedig sírva is mondom, hogy a Krisztus keresztfének ellenségei;“ (Fil. 3:18)

8 Feltámadás.

„Pál, apostol (nem emberektől, sem nem ember által, hanem Jézus Krisztus által és az Atya Isten által, a ki

feltámasztotta őt a halálból);” (Gal. 1:1)

„És várjátok az Ő Fiát az égből, a kit feltámasztott a halálból, a Jézust, a ki megszabadít minket amaz eljövendő haragtól.” (1Thess. 1:10)

„Az Isten pedig az Urat is feltámasztotta, minket is feltámaszt az ő hatalma által.” (1.Kor. 6:14)

„És hogy eltemettetett; és hogy feltámadott a harmadik napon az írások szerint;” (1.Kor. 15:4)

„Ha azért Krisztusról hirdetik, hogy a halottak közül feltámadott, mimódon mondják némelyek ti köztetek, hogy nincsen halottak feltámadása?

Mert ha nincsen halottak feltámadása, akkor Krisztus sem támadott fel.

Ha pedig Krisztus fel nem támadott, akkor hiábavaló a mi prédikálásunk, de hiábavaló a ti hitetek is.

Sőt az Isten hamis bizonyágtévőinek is találtatunk, mivelhogy az Isten felől bizonyágot tettünk, hogy feltámasztotta a Krisztust; a kit nem támasztott fel, ha csakugyan nem támadnak fel a halottak.

Mert ha a halottak fel nem támadnak, a Krisztus sem támadott fel.

Ha pedig a Krisztus fel nem támadott, hiábavaló a ti hitetek; még bűneitekben vagytok.” (1.Kor. 15:12-17)

„Ámde Krisztus feltámadott a halottak közül, zsengejük lőn azoknak, kik elaludtak.” (1.Kor. 15:20)

„A ki megbizonyított hatalmasan Isten Fiának a szentség Lelke szerint, a halálból való feltámadás által, a mi Urunk Jézus Krisztus felől,” (Róm. 1:4)

„Eltemettünk azért ő vele együtt a keresztség által a halálba: hogy miképen feltámasztott Krisztus a halálból az Atyának dicsősége által, azonképen mi is új életben járjunk.

Mert ha az ő halálának hasonlatossága szerint vele egygyé lettünk, bizonyára feltámadásáé szerint is azok leszünk.” (Róm. 6:4-5)

„Tudván, hogy Krisztus, a ki feltámadott a halálból, többé meg nem hal; a halál többé rajta nem uralkodik,” (Róm. 6:9)

„De ha Annak a Lelke lakik bennetek, a ki feltámasztotta Jézust a halálból, ugyanaz, a ki feltámasztotta a Krisztus Jézust a halálból, megeleveníti a ti halandó testeitek is az ő ti bennetek lakozó Lelke által.” (Róm. 8:11)

„Kicsoda az, a ki kárhoztat? Krisztus az, a ki meghalt, sőt a ki fel is támadott, a ki az Isten jobbán van, a ki esedezik is érettünk:” (Róm. 8:34)

„Mert ha a te száddal vallást teszel az Úr Jézusról, és szívedben hiszed, hogy az Isten feltámasztotta őt a halálból, megtartatol.” (Róm. 10:9)

„ Tudván, hogy a ki feltámasztotta az Úr Jézust, Jézus által minket is feltámaszt, és veletek együtt előállít.” (2.Kor. 4:14)

Konkluzió:

Pál Jézusa tehát asszonytól emberi testben születve, Dávid leszármazottakén, elárultatott, keresztre feszített, szenvedett, bűneinkért meghalt, eltemettetett, de harmadnapon feltámadott.

Ez semmiben sem mond ellent az evangéliumoknak.

Egyetlen eltérés, hogy az evangéliumok nem említik, hogy Jézus bűneinkért halt volna meg.

A tanítványokról

Pál tudja, hogy tizenkettő volt.

„És hogy megjelent Kéfásnak; azután a tizenkettőnek;“ (1.Kor. 15:5)

„Mert én azt gondolom, hogy semmiben sem vagyok alábbvaló a fő-fő apostoloknál.“ (2.Kor. 11:5)

„Dicsekedvén, balgatagá lettem; ti kényszerítettetek reá. Mert néktek kellett volna engem ajánlanotok; mert semmiben sem vagyok alábbvaló a fő-fő apostoloknál, noha semmi vagyok.“ (2.Kor. 12:11)

Megemlíti Pétert (Kéfast)

„Azután három esztendő múlva fölmentem Jeruzsálembe, hogy Pétert meglátogassam, és nála maradtam tizenöt napig.“ (Gal. 1:18)

„Sőt ellenkezőleg, mikor látták, hogy én reám van bízva a körülméletlenség evangyélioma, mint Péterre a körülméletlése;

(Mert a ki erős volt Péterben a körülméletkedés apostolságára, bennem is erős volt a pogányok között). És elismervén a nékem adatott kegyelmet, Jakab és Kéfás, meg János, kik oszlopokul tekintetnek, bajtársi jobbjukat nyújták nékem és Barnabásnak, hogy mi a pogányok között, ők pedig a körülméletlés között prédikáljunk.“ (Gal. 2:7-9)

„Mikor pedig Péter Antiókhíába jött, szemtől szembe ellene állottam, mivel panasz volt reá.“ (Gal. 2:11)

„De mikor láttam, hogy nem egyenesen járnak az evangyéliom igazságához képest, mondék Péternek mindnyájok előtt: Ha te zsidó létedre pogány módra élsz és nem zsidó módra, miként kényszerited a pogányokat, hogy zsidó módra éljenek?“ (Gal. 2:14)

„Azt értem pedig, hogy mindenitek ezt mondja: Én Pálé vagyok, én meg Apollósé, én meg Kéfásé, én meg Krisztusé.“ (1.Kor. 1:12)

„Akár Pál, akár Apollós, akár Kéfás, akár világ, akár élet, akár halál, akár jelenvalók, akár következendők, minden a tiétek.“ (1.Kor. 3:22)

„Nincsen-é arra jogunk, hogy keresztyén feleségünket magunkkal hordozzuk, mint a többi apostolok is és az Úrnak atyjafiai és Kéfás?“ (1.Kor. 9:5)

„És hogy megjelent Kéfásnak; azután a tizenkettőnek;“ (1.Kor. 15:5)

Megemlíti Jánost

„És elismervén a nékem adatott kegyelmet, Jakab és Kéfás, meg János, kik oszlopokul tekintetnek, bajtársi jobbjukat nyújták nékem és Barnabásnak, hogy mi a pogányok között, ők pedig a körülméletlés között prédikáljunk.“ (Gal. 2:9)

A Jézus családjáról

„Nincsen-é arra jogunk, hogy keresztyén feleségünket magunkkal hordozzuk, mint a többi apostolok is és az Úrnak atyjafiai és Kéfás?” (1.Kor. 9:5)

Jakab

„Az apostolok közül pedig mást nem láttam, hanem csak Jakabot, az Úr atyjafiát.” (Gal. 1:19)

„És elismervén a nékem adatott kegyelmet, Jakab és Kéfás, meg János, kik oszlopokul tekintetnek, bajtársi jobbukat nyujták nékem és Barnabásnak, hogy mi a pogányok között, ők pedig a körülmetélés között prédikáljunk:” (Gal. 2:9)

„Mert mielőtt némelyek oda jöttek Jakabtól, a pogányokkal együtt evett; mikor pedig oda jöttek, félrevonult és elkülönítette magát, félvén a körülmetélkedésből valóktól.” (Gal. 2:12)

„Azután megjelent Jakabnak; azután mind az apostoloknak;” (1.Kor. 15:7)

A kereszténységről

keresztyén

„Ismeretlen valék pedig személyesen a Júdeában levő keresztyén gyülekezetek előtt;“ (Gal. 1:22)

„Ha pedig a hitetlen elválík, ám váljék el; nem vettetett szolgaság alá a keresztyén férfiú, vagy asszony az ilyen dolgokban. De békességre hívott minket az Isten.” (1.Kor. 7:15)

„Nincsen-é arra jogunk, hogy keresztyén feleségünket magunkkal hordozzuk, mint a többi apostolok is és az Úrnak atyjafiai és Kéfás?” (1.Kor. 9:5)

Keresztelkedés

„Mert a kik Krisztusba keresztelkedtetek meg, Krisztust öltöztétek fel.” (Gal. 3:27)

„Vajjon részekre osztatott-é a Krisztus? Vajjon Pál feszített-é meg érettetek, vagy a Pál nevére kereszteltetted-é meg?” (1.Kor.1:13)

„Mert hiszen egy Lélek által mi mindnyájan egy testté kereszteltettünk meg, akár zsidók, akár görögök, akár szolgák, akár szabadok; és mindnyájan egy Lélekkel itattattunk meg.” (1.Kor.12:13)

„Avagy nem tudjátok-é, hogy a kik megkeresztelkedtünk Krisztus Jézusba, az ő halálába keresztelkedtünk meg?

Eltemettünk azért ő vele együtt a keresztség által a halálba: hogy miképen feltámasztatott Krisztus a halálból az Atyának dicsősége által, azonképen mi is új életben járjunk.” (Róm. 6:3-4)

Elterjedés

Júdea

„Ismeretlen valék pedig személyesen a Júdeában levő keresztyén gyülekezetek előtt;“ (Gal. 1:22)

„Mert ti, atyámiai, követői lettetek az Isten gyülekezeteinek, a melyek Júdeában vannak a Krisztus Jézusban, mivelhogy ugyanúgy szenvedtetek ti is a saját honfitársaitoktól, miként azok is a zsidóktól,” (1.Thess. 2:14)

„Hogy szabaduljak meg azoktól, a kik engedetlenek Júdeában, és hogy az én Jeruzsálemben való szolgálatom legyen kedves a szentek előtt;“ (Róm. 15:31)

Kisázsia

„És a velem levő összes atyafiai, Galátzia gyülekezeteinek;“ (Gal. 1:2)

„Efézusban pedig pünkösdig maradok.” (1.Kor. 16:8)

Macedonia

„Tudtotokra adjuk pedig, atyámiai, Istennek azt a kegyelmét, a melyet Macedónia gyülekezeteivel közlött.” (2.Kor. 8:1)

„Úgy hogy példaképekké lettetek Maczedóniában és Akhájában minden hívőre nézve.

Mert nemcsak Maczedóniában és Akhájában zendült ki tőletek az Úr beszéde, hanem minden helyen is híre terjedt a ti Istenben vetett hiteteknek, annyira, hogy szükségtelen arról valamit szólnunk.” (1.Thess. 1:7-8)

„Tudjátok pedig ti is, Filippibeliek, hogy az evangéliom hirdetésének kezdetén, mikor Macedóniából kimentem, egyetlen egyház sem volt részes velem a kölcsönös adásban és vevésben, csak ti egyedül.” (Fil. 4:15)

2. Sőt inkább, noha elébb már háborúságot és bosszúságot szenvedtünk volt Filippiben, a mint tudjátok, volt bátorságunk a mi Istenünkben, hogy közöttetek is hirdessük az Isten evangéliomát sok tusakodással. (1.Thess. 2:2)

„Pál és Timótheus, Jézus Krisztus szolgálói, minden szenteknek a Krisztus Jézusban, a kik Filippiben vannak, a püspökökkel és diakónusokkal egyetemben:” (Fil. 1:1)

„Mert már Thessalónikában is, egyszer is, másszor is, küldtetek nékem szükségemre.” (Fil. 4:16)

„Pál, Silvánus és Timótheus a Thessalonikabeliek gyülekezetének, a mely van az Atya Istenben és az Úr Jézus Krisztusban: kegyelem néktek és békeség Istentől, a mi Atyánktól, és az Úr Jézus Krisztustól.” (1.Thess. 1:1)

Akhája

„Úgy hogy példaképekké lettetek Maczedóniában és Akhájában minden hívőre nézve. Mert nemcsak Maczedóniában és Akhájában zendült ki tőletek az Úr beszéde, hanem minden helyen is híre terjedt a ti Istenben vetett hiteteknek, annyira, hogy szükségtelen arról valamit szólnunk.” (1.Thess. 1:7-8)

„Pál, Jézus Krisztusnak apostola az Isten akaratjából, és Timótheus az atyafi, az Isten gyülekezeté nek, a mely Korinthusban van, mindama szentekkel egybe, a kik egész Akhájában vannak:” (2.Kor. 1:1)

„Az Isten gyülekezetének, a mely Korinthusban van, a Krisztus Jézusban megszentelteknek, elhívott szenteknek, mindazokkal egybe, a kik a mi Urunk Jézus Krisztus nevét segítségül hívják bármely helyen, a magokén és a miénken:” (1.Kor. 1:2)

Róma

„Mindeneknek, a kik Rómában vagytok, Isten szerelmeseinek, hivatalos szenteknek: Kegyelem néktek és békeség Istentől, a mi Atyánktól és az Úr Jézus Krisztustól.” (Róm. 1:7)

„Azért a mi rajtam áll, kész vagyok néktek is, a kik Rómában vagytok, az evangéliomot hirdetni.” (Róm. 1:15)

Személyek

Márk

„Továbbá Márk, Aristárkhus, Démás és Lukács, az én munkatársaim.” (Filem. 1.24)

Lukács

„Továbbá Márk, Aristárkhus, Démás és Lukács, az én munkatársaim.” (Filem. 1.24)

Barnabás

„Azután tizenégy esztendő múlva ismét fölmentem Jeruzsálembe Barnabással együtt, elvivén Titust is.” (Gal. 2:1)

„És elismervén a nékem adatott kegyelmet, Jakab és Kéfás, meg János, kik oszlopokul tekintetnek, bajtársi jobbukat nyújták nékem és Barnabásnak, hogy mi a pogányok között, ők pedig a körülmetélés között prédikáljunk:” (Gal. 2:9)

„És vele képmutatóskodtak a többi zsidók is, úgy hogy Barnabás szintén elcsábított az ő tettetésök által.” (Gal. 2:13)

„Avagy csak nekem és Barnabásnak nincs-e jogunk, hogy ne dolgozzunk?” (1.Kor. 9:6)

Timótheus

„Pál, Silvánus és Timótheus a Thessalonikabeliek gyülekezetének, a mely van az Atya Istenben és az Úr Jézus Krisztusban: kegyelem néktek és békesség Istentől, a mi Atyánktól, és az Úr Jézus Krisztustól.” (1.Thess. 1:1)

„És elküldöttük Timótheust, a mi atyánkfíát és Istennek szolgáját és munkatársunkat a Krisztus evangéliomának hirdetésében, hogy erősítsen titeket és intsen titeket a ti hitetek felől;” (1.Thess. 3:2)

„Most pedig, a mikor megérkezett hozzánk Timótheus ti tőletek, és örömhírt hozott nékünk a ti hitetek és szeretetetek felől, és arról, hogy jó emlékezéssel vagytok irántunk, mindenkor kívánván látni minket, miképen mi is titeket;” (1.Thess. 3:6)

„Azért küldtem hozzátok Timótheust, ki nékem szeretett és hű fiam az Úrban, a ki eszetekbe juttatja néktek az én útaimat a Krisztusban, a mint mindenütt, minden gyülekezetben tanítok.” (1.Kor. 4:17)

„Hogyha pedig megérkezik Timótheus, meglássátok, hogy bátorságos maradása legyen nálatok; mert az Úrnak dolgát cselekszi, mint én is.” (1.Kor. 16:10)

„Köszöntenek titeket Timótheus, az én munkatársam, és Luczius, Jáson, és Sosipáter az én rokonaim.” (Róm. 16:21)

„Pál, Jézus Krisztusnak apostola az Isten akaratjából, és Timótheus az atyafi, az Isten gyülekezeté nek, a mely Korinthusban van, mindama szentekkel egybe, a kik egész Akhájában vannak;” (2.Kor. 1:1)

„Mert az Isten Fia Jézus Krisztus, a kit köztetek mi hirdettünk, én és Silvánus és Timótheus, nem volt igen és nem, hanem az igen lett ő benne.” (2.Kor. 1:19)

„Pál és Timótheus, Jézus Krisztus szolgálói, minden szenteknek a Krisztus Jézusban, a kik Filippiben vannak, a püspökökkel és diakónusokkal egyetemben;” (Fil. 1:1)

„Reménylem pedig az Úr Jézusban, hogy Timótheust rövid nap elküldöm tihozzátok, hogy én is megviduljak, megértvén a ti dolgaitokat.” (Fil. 2:19)

„Az ő kipróbált voltát pedig ismeritek, hogy miképen atyjával a gyermek, együtt szolgált velem az evangéliom ügyében.” (Fil. 2:22)

„Pál, Krisztus Jézusnak foglya, és Timótheus, az atyafi, Filemonnak, a mi szeretett munkatársunknak;” (Filem. 1.1)

Títus

„Azután tizennégy esztendő múlva ismét fölmentem Jeruzsálembe Barnabással együtt, elvívén Titust is.” (Gal. 2:1)

„De még a velem levő Titus sem készszerítettett a körülmetélkedésre, noha görög vala;” (Gal. 2:3)

„Mikor pedig Troásba mentem a Krisztus evangélioma ügyében és kapu nyitattott nékem az Úrban, nem volt lelkemnek nyugalma, mivelhogy nem találtam Titust, az én atyámfiát;” (2.Kor. 2:12)

„De az Isten, a megalázottak vígasztalója, minket is megvígasztalt Titus megjöttével.” (2.Kor. 7:6)

„Annakokáért megvígasztalódtunk a ti vígasztalástokon; de sokkal inkább örültünk a Titus örömén, hogy az ő lelkét ti mindnyájan megnyugtattátok:

Mert ha dicsekedtem valamit néki felőletek, nem maradtam szégyenben; de a mint ti néktek mindent igazán szólottam, azonképen a mi Titus előtt való dicsekvésünk is igazsággá lett.” (2.Kor. 7:13-14)

„Hogy kérnünk kellett Titust, hogy a miképen elkezdette, azonképen végezze is be nálatok ezt a jótéteményt is.“ (2.Kor. 8:6)

„Hála pedig az Istennek, ki ugyanazt a buzgóságot oltotta értetek a Titus szívébe.“ (2.Kor. 8:16)

„Akár Titusról van szó, ő az én társam és ti köztetek segítségem; akár a mi atyáinkfiai felől, ők a gyülekezetek követői, Krisztus dicsősége.“ (2.Kor. 8:23)

„Megkértem Titust, és vele együtt elküldtem amaz atyafit; csak nem fosztott ki titeket Titus? Nem egyazon Lélek szerint jártunk-e? Nem azokon a nyomokon-e?“ (2.Kor. 12:18)

Apollós

„Azt értem pedig, hogy mindenitek ezt mondja: Én Pálé vagyok, én meg Apollósé, én meg Kéfásé, én meg Krisztusé.“ (1.Kor. 1:12)

„Mert mikor egyik ezt mondja: Én Pálé vagyok; a másik meg: Én Apollósé; nem testiek vagytok-e? Hát kicsoda Pál és kicsoda Apollós? Csak szolgálak, kik által hívőkké lettetek, és pedig a mint kinek-kinek az Úr adta.

Én plántáltam, Apollós öntözött; de az Isten adja vala a növekedést.“ (1.Kor. 3:4-6)

„Akár Pál, akár Apollós, akár Kéfás, akár világ, akár élet, akár halál, akár jelenvalók, akár következők, minden a tiétek.“ (1.Kor. 3:22)

„Ezeket pedig, atyámfiai, példában szabtam magamra és Apollósra ti érettetek, hogy rajtunk tanuljátok meg, hogy annakfelette a mi írva van, nem kell bölcselkedni; hogy senki se fuvalkodjék fel az egyikért a másik ellen.“ (1.Kor. 4:6)

„A mi pedig Apollós atyafit illeti, igen kértem őt, hogy menjen el hozzátok az atyfiakkal együtt: de semmiképpen sem volt kedve, hogy most elmenjen; de majd elmegy, mihelyt jó alkalmatossága leszen.“ (1.Kor. 16:12)

Akvila és Prisczilla

„Köszöntenek titeket Ázsia gyülekezetei; köszöntenek titeket az Úrban felette igen Akvila és Prisczilla, a házuknál levő gyülekezettel egybe.“ (1.Kor. 16:19)

„Köszöntsétek Priscillát és Akvilát, kik nékem munkatársaim Krisztus Jézusban“ (Róm. 16:3)

Kelemen

„Igen, kérlek téged is, igaz szolgatársam, légy segítségül ezeknek, mint a kik az evangéliom dolgában együtt viaskodtak velem, Kelemennel is, és ama többi munkatársaimmal, kiknek neveik fölírva az életnek könyvében.“ (Fil. 4:3)

Kelement felvettem, bár kételkedem, hogy bármi köze lenne a későbbi római püspökhöz.

Pál önmagáról

Izraelita a Benjámin törzséből, farizeus

„Mondom tehát: Avagy elvetette-é Isten az ő népét? Távol legyen; mert én is izraelita vagyok, az Ábrahám magvából, Benjámin nemzetségéből való.” (Róm. 11:1)

„Héberék ők? Én is. Izraeliták-é? Én is. Ábrahám magva-é? Én is.” (2.Kor. 11:22)

„Körülmetéltettem nyolczadnapon, Izrael nemzetségéből, Benjámin törzséből való vagyok, zsidókból való zsidó, törvény tekintetében farizeus”, (Fil. 3:5)

Üldözte a keresztényeket

„Mert hallottátok, mint forgolódtam én egykor a zsidóságban, hogy én felette igen háborgattam az Isten anyaszentegyházát, és pusztítottam azt.

És felülmultam a zsidóságban nemzetembeli sok kortársamat, szerfelett rajongván atyai hagyományaimért.” (Gal. 1:13-14)

„Mert én vagyok a legkisebb az apostolok között, ki nem vagyok méltó, hogy apostolnak neveztessem, mert háborgattam az Istennek anyaszentegyházát.” (1.Kor. 15:9)

„Buzgóság tekintetében az egyházat üldöző, a törvénybeli igazság tekintetében feddhetetlen voltam.” (Fil. 3:6)

Megtérés?

„De mikor az Istennek tetszett, ki elválasztott engem az én anyám méhétől fogva és elhívott az ő kegyelme által,

Hogy kijelentsé az ő Fiát én bennem, hogy hirdessem őt a pogányok között: azonnal nem tanácskoztam testtel és vérrel,” (Gal. 1:15-16)

„Legutolszor pedig mindenek között, mint egy idétlennek, nékem is megjelent.” (1.Kor. 15:8)

Damaszkusz, Nabateusok

„Sem nem mentem Jeruzsálembe az előttem való apostolokhoz, hanem elmentem Arábiába, és ismét visszatértem Damaskusba.” (Gal. 1:17)

„Damaszkusban Aretás király helytartója őrzette a damaskusiak városát, akarván engem megfogni; 33. És az ablakon át, kosárban bocsátottak le a kőfalon, és megmenekültem kezei közül.” (2.Kor. 11:32-33)

Péternél Jeruzsálemben

„Azután három esztendő mulva fölmentem Jeruzsálembe, hogy Pétert meglátogassam, és nála maradtam tizenöt napig.

Az apostolok közül pedig mást nem láttam, hanem csak Jakabot, az Úr atyjafiát.

A miket pedig néktek írok, ímé Isten előtt mondom, hogy nem hazudom.

Azután mentem Siríának és Ciliciának tartományaiba.

Ismeretlen valék pedig személyesen a Júdeában levő keresztyén gyülekezetek előtt;

Hanem csak hallották, hogy: A ki minket üldözött egykor, most hirdeti azt a hitet, a melyet egykor pusztított.

És dicsőíték bennem az Istent.” (Gal. 1:18-24)

Jeruzsálemi Zsinat (49)

„Azután tizennégy esztendő múlva ismét fölmentem Jeruzsálembe Barnabással együtt, elvivén Titust is. Fölmentem pedig kijelentés következtében és eléjük adtam az evangéliomot, melyet hirdetek a pogányok között, de külön a tekintélyeseknek, hogy valami módon hiába ne fussak, avagy ne futottam legyen. De még a velem levő Titus sem készszerítetett a körülmetélkedésre, noha görög vala, Tudniillik a belopózkodott hamis atyafiakért, a kik alattomban közénk jöttek, hogy kikémléjék a mi szabadságunkat, melylyel bírunk a Krisztus Jézusban, hogy minket szolgálókká tegyenek: Kiknek egy pillanatra sem adtuk meg magunkat, hogy az evangéliom igazsága megmaradjon számotokra.

A tekintélyesektől pedig, (bárminők valának régen, azzal nem törődöm; Isten nem nézi az embernek személyét: mert velem a tekintélyesek semmit sem közöltek;

Sőt ellenkezőleg, mikor látták, hogy én reám van bízva a körülmetéletlenség evangélioma, mint Péterre a körülmetélésé;

(Mert a ki erős volt Péterben a körülmetélkedés apostolságára, bennem is erős volt a pogányok között).

És elismervén a nékem adatott kegyelmet, Jakab és Kéfás, meg János, kik oszlopokul tekintetnek, bajtársi jobbjukat nyújták nékem és Barnabásnak, hogy mi a pogányok között, ők pedig a körülmetélés között prédikáljunk:

Csakhogy a szegényekről megemlékezzünk; a mit is én igyekeztem megcselekedni.” (Gal. 2:1-10)

Péterrel Antiókiában

„Mikor pedig Péter Antiókiába jött, szemtől szembe ellene állottam, mivel panasz volt reá.

Mert mielőtt némelyek oda jöttek Jakabtól, a pogányokkal együtt evett; mikor pedig oda jöttek, félrevonult és elkülönítette magát, félvén a körülmetélkedésből valóktól.

És vele képmutatószkodtak a többi zsidók is, úgy hogy Barnabás szintén elcsábított az ő tettetésök által.

De mikor láttam, hogy nem egyenesen járnak az evangéliom igazságához képest, mondék Péternek mindnyájok előtt: Ha te zsidó létedre pogány módra élsz és nem zsidó módra, miként kényszerítetted a pogányokat, hogy zsidó módra éljenek?” (Gal. 2:11-14)

Szenvedései

„Krisztus szolgálói-é? (balgatagul szólok) én méginkább; több fáradság, több vereség, több börtön, gyakorta való halálos veszedelem által.

A zsidóktól ötször kaptam negyvenet egy híján.

Háromszor megostoroztak, egyszer megköveztek, háromszor hajótörést szenvedtem, éjt-napot a mélységben töltöttem;

Gyakorta való utazásban, veszedelemben folyó vizeken, veszedelemben rablók közt, veszedelemben népem között, veszedelemben pogányok között, veszedelemben városban, veszedelemben pusztában, veszedelemben tengeren, veszedelemben hamis atyafiak közt;

Fáradságban és nyomorúságban, gyakorta való virrasztásban, éhségben és szomjúságban, gyakorta való böjtölésben, hidegben és mezítelenségben.

Mindezekén kívül van az én naponkénti zaklattatásom, az összes gyülekezetek gondja.” (2.Kor. 12:23.28)

Betegsége

„Tudjátok pedig, hogy testem erőtelensége miatt hirdetem néktek az evangéliomot először.

És megkísértetvén testemben, nem vetettetek meg, sem nem utáltatok meg engem, hanem úgy fogadtatok, mint Istennek angyalát, mint Krisztus Jézust.” (Gal. 4:13-14)

„Ki beteg, hogy én is beteg ne volnék? Ki botránkozik meg, hogy én is ne égnék?

Ha dicsekednem kell, az én gyengeségemmel dicsekszem.” (2.Kor. 12:29.30)

Záró gondolatok.

Azzal kezdtem, hogy bölcs kritikusaink szerint az evangéliumok jóval későbbi keletkezésűek mint Pál levelei.

Pedig e levelekben is felfedezhetünk ezzel ellent mondó utalásokat.

Már Szent Jeromos (347-420) 392-393-ban írt „De Viris Illustribus” (A kiváló férfiakról) írásában Jeromos Lukáccsal [7] kapcsolatban, a 2Kor.8:18-ban („Elküldöttük pedig vele együtt amaz atyafit is, a ki az összes gyülekezetekben dicséretes az evangéliomért;”) Lukácsot véli felfedezni.

De a ma is használt „Új Szövetség“ is Pál-i eredetű.

„A ki alkalmasokká tett minket arra, hogy új szövetség szolgálói legyünk, nem betű, hanem lélek; mert a betű megöl, a lélek pedig megelevenít.” (2.Kor. 3:6)

Azt, hogy itt nem az Úrvacsora poharára, vagy a Kereszthalálra gondol a „betű“ eléggé világossá teszi. De ha még maradnának is kételyeink nyolc versszakkal lejjebb rájövünk, hogy az Ó Szövetséget is olvasni kell.

„De megtompultak az ő elméik. Mert ugyanaz a lepel mind e mai napig ott van az ó szövetség olvasásánál felfedetlenül, mivelhogy a Krisztusban tűnik el;”(2.Kor. 3:14)

(Las Vegas, 2022.08.21)